

Els Gegants del Parc

identificació

Família **Platanàcies**

Plàtan

Platanus x hispanica
(= *Platanus x hybrida*)

Castellà: plátano

Francès: platane

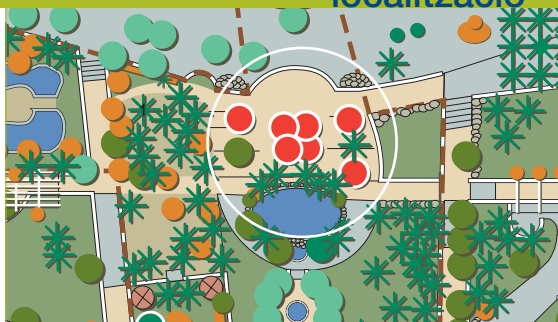
Anglès: plane tree

Origen: híbrid d'una espècie nord-americana (*P.occidentalis*) i una de l'Europa sud-oriental (*P.orientalis*).



localització

Comarca: Baix Llobregat
Municipi: Cornellà de Llobregat
Indret:: Parc de Can Mercader,
a la plaça de la Mina



dimensions i descripció

Alçada:	26,0 m
Perímetre del tronc a 1,3 m:	3,6 m
Diàmetre màxim de la capçada:	17,0 m
Edat estimada, 2002:	137 anys

Grup de 7 plàtans singulars, de gran alçada i formes diverses. Alguns estan molt inclinats i altres només lleugerament. En general les capçades són pobres en relació amb els troncs, forts i gruixuts, com grans potes d'elefant. Les formes dels troncs i el brancatge, sobretot a l'hivern, despallats de les fulles que els vesteixen, recorden personatges de ficció, que en qualsevol moment podrien entrar en moviment, iniciant una dansa tribal de simbologia incerta.

singularitat

La seva edat, més que centenària. La seva forma i dimensions notables. El fet de formar un grup que singularitza l'entorn i constitueix una fita paisatgística visible des de molts punts.



història

Segons documentació consultada a l'Arxiu Històric de Cornellà, en les darreres dècades del segle XIX es van realitzar obres de renovació dels jardins de can Mercader. D'aquesta època són els plàtans que voregen el camí d'entrada al palau, plantats l'any 1866 al preu de 26 pessetes cadascun. Els de la plaça de la Mina han de ser, com a mínim, del mateix moment o fins i tot podrien ser més antics. El mes de setembre de 1991, l'Ajuntament de Cornellà va protegir els plàtans de Can Mercader amb la declaració d'arbreda d'interès local.

descripció de l'espècie

característiques morfològiques

El plàtan és un majestuós arbre d'ombra, de **tronc** llarg i grans branques esteses, que pot arribar als 40 m d'alçada i als 3 m de volta de tronc. Té les **fulles** caduques, de color verd brillant per sobre i més clares per sota, amples (de 12 a 25 cm), palmades, amb tres nervis principals i lòbuls ben marcats. Són fàcils de reconèixer pel mosaic de taques de colors que formen l'**escorça**, amb la pell superior prima i fosca, que es desprèn en plaques i deixa al descobert la pell de dins de tons groc verdosos. Els **fruits** apareixen a la tardor, es mantenen a l'arbre durant l'hivern i es dispersen a la primavera següent; són petits, nombrosos i s'agrupen en boles marronoses, que pegen d'un llarg peduncle; els cobreix un borrisol grogós que s'escampa amb el vent i resulta força irritant.



escorça



fulles



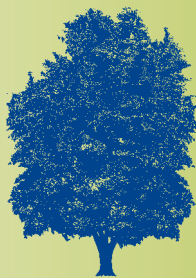
fruits

característiques ecofisiològiques

Molt present a la zona mediterrània, el plàtan és un arbre resistent, de creixement ràpid i amant de la llum. Necessita sòls lleugers, profunds i frescos, amb una certa humitat. De vegades apareix subespontani a la vora de rius i torrents. Tolera la proximitat del mar i la contaminació atmosfèrica. És una de les espècies més adaptades al medi urbà.

utilització i curiositats

La primera referència datada d'aquest arbre la dona Heròdot (480 aC) quan explica que Xerxes quedà tan astorat de la bellesa d'un plàtan, que va fer aturar les seves tropes tot un dia per tal de contemplar-lo i gaudir de la seva ombra; en marxar, va guarnir l'arbre amb una cadena d'or i el va custodiar amb una guàrdia: amb tot això, es va oblidar de la batalla i va ser derrotat. Plantat des d'antic com a arbre d'ombra en pobles i ciutats, els romans es van ocupar de la seva expansió per Europa occidental. Actualment és l'arbre d'alineació més popular i nombrós a les nostres ciutats. A l'estiu, les seves denses capçades ombregen i refresquen rambles, places i carrers. Se'n fan plantacions a gran escala, les platanedes, per a l'explotació de la fusta, que s'usa en ebenisteria i per fer pasta de paper. El seu nom prové del mot amb què l'anomenaven els grecs "platys" que significa ample, en relació a l'amplitud de les fulles.



*¡Oh frondes que us féreu sagrades
temps ha vora l'aigua de trenes d'argent!
Avuí ja propícies a un riu de gentades
veieu amb desesmes el núvol i el vent.*

*¡Oh fulles, oh fulles del plàtan
talment cadascuna més gran que la mà!
Quan ve la revolta dels vents que us rebaten
amb folls i poetes correu a encaixar.*

*¡Oh feixos de branques sonores,
tot l'any amb la fressa de víus cascavells,
car fins quan arriben gelades aurores
us feu fonedissos dessota els ocells!*

*¡Oh guaites de veles i d'ones,
lleials a les cases i al patri costum,
als braços, encara, divines corones
i, al seny, esperances negades en llum!*

Josep Carner, 1953

